

Список використаних джерел:

1. Куліш В. Слово про будинок «Слово»; (Спогади сина М. Куліша) / Віктор Куліш // Березіль. – 1991. – № 5. – С. 85-115.
2. Лесь Курбас у театральній діяльності, в оцінках сучасників, документи / Заг. ред. передм. і приміт. В. Ревуцького; Упоряд. і техн. ред. О. Зінкевич. – Балтимор; Торонто; Смолоскип ім. В. Симоненка, 1989. – 1026 с. – С. 697.
3. Смолич Ю. Розповіді про неспокій немає кінця / Юрій Смолич. – К. : Радянський письменник, 1972. – Кн. 3. – 204 с.
4. Смолич Ю. Я вибираю літературу. Книга про себе. З циклу розповідей про неспокій / Юрій Смолич. – К. : Радянський письменник, 1970. – С. 313.

Бородіна Г. Г.,

кандидат історичних наук,
доцент кафедри документознавства
та інформаційних систем ВП «Миколаївська
філія КНУКіМ», м. Миколаїв

Руденко Л. В.,

провідний бібліотекар Комунального
закладу «Херсонська ОУНБ ім. Олеся
Гончара» Херсонської обласної ради»,
м. Херсон

ХЕРСОНСЬКА ОУНБ ІМ. О. ГОНЧАРА – ВАЖЛИВИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ ТА КУЛЬТУРНИЙ ЦЕНТР ПІВДНЯ УКРАЇНИ: ДО 145-РІЧЧЯ КНИГОЗБІРНИ

18 червня 2017 року Комунальний заклад «Херсонська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Олеся Гончара» Херсонської обласної ради відзначає свій ювілей. З її появою 145 років тому почалася нова віха в історії науки, культури і освіти Півдня України.

Історичні факти. Становлення і розвиток однієї з перших загальнодоступних провінційних бібліотек країни дуже тісно пов'язане з іменами прогресивної інтелігенції Херсона. Ідея щодо її створення була проголошена в місцевому гуртку діячів просвітницького руху на початку 1871 року братом знаного художника Миколи Ге – Григорієм Миколайовичем. І вже в 1872 році в бібліотеку, яку розмістили у залі Дворянського зібрання, прийшли перші читачі. Завдяки енергійності і знанням людей, що увійшли до першого складу дирекції, бібліотека успішно розвивалася. На початку 90-х років XIX ст. в Херсоні, де не було жодного вищого навчального закладу, сформувалося громадське книгосховище, яке за складом своїх фондів займало сьоме місце в

імперії, а за кількістю видаваних книг – друге, поступаючись лише Харківській публічній бібліотеці [2].

За півтора столітній вік бібліотека пережила багато змін серед яких було багато подій, успіхів та невдач, радощів та прикрощів. Одним із позитивних моментів була побудова спеціального приміщення за індивідуальним проектом академіка-архітектора М. К. Толвінського в 1897 році, у якому бібліотека знаходилася 90 років. Ця будівля і нині становить інтерес як пам'ятник архітектури XIX століття державного значення. Успішному розвитку книгозбірні багато в чому сприяла активна діяльність бібліотекаря Віри Костянтинівни Шенфінкель та міського голови і мецената Михайла Євгеновича Беккера [1].

Крім того, історія бібліотеки тісно пов'язана з історією держави, роки успішного розвитку неодноразово змінювали складні періоди. У роки Другої світової війни книгозбірня зазнала катастрофічних втрат. Бібліотечний фонд і майно були пограбовані окупантами і місцевими мародерами, втрачено більше 215 тис. книжок. Але бібліотека продовжила існування і відродження своїх фондів.

У 1944 році у зв'язку з утворенням Херсонської області бібліотека стала обласною. З 1966 року вона – наукова, а у 1984 році їй присвоєно статус універсальної наукової бібліотеки, з 1997 року носить ім'я українського письменника Олеса Гончара.

Визначною подією для книгозбірні був її переїзд в 1987 році в нове приміщення, збудоване за індивідуальним проектом на мальовничому березі Дніпра, де вона існує вже 30 років.

Сучасні аспекти діяльності бібліотеки. Сьогодні Комунальний заклад «Херсонська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Олеса Гончара» Херсонської обласної ради – один з найкрупніших інформаційних та культурних центрів південного регіону України. Бібліотека докладає значних зусиль для постійного розвитку, модернізації діяльності, впровадження різноманітних проектів і програм, що сприяє перетворенню бібліотеки у потужний інтелектуально-інформаційний комплекс, культурно-просвітницький центр, методичну базу для публічних бібліотек регіону.

Місією бібліотеки є подолання інформаційної нерівності серед різних верств населення Херсонщини шляхом задоволення навчальних, освітніх, інформаційних та дозвільних потреб усіх членів громади через надання вільного, легкого та зручного доступу до інформації, знань, ідей і технологій та формування навичок інформаційної та медіаграмотності у своїх користувачів засобами якісних, сучасних та інформаційних сервісів у комфортних умовах з використанням різноманітних ресурсів.

Виходячи з основних аспектів місії – головним у діяльності книгозбірні є забезпечення високоефективного, якісного та комфортного обслуговування користувачів бібліотек, яких недаремно щорічно нараховується близько 40 тис. мешканців міста та області. За рік їм видається близько 700 тис. примірників із

загального фонду бібліотеки, який налічує близько 950 тис. примірників 60 мовами світу [3]. Документи фонду різноманітні: книги, періодичні та інформаційні видання, ноти, видання матеріалів образотворчого характеру, грамплатівки, компакт-диски, діафільми, слайди, кіно- та відеофільми, рукописи, мікрофільми, дискети та CD-ROMи. Найбільш цінна частина фонду – дореволюційні та краєзнавчі видання, колекції. Склад фонду відображено у системі карткових каталогів і картотек бібліотеки та частково в електронному каталозі.

У читальних залах книгозбірні одночасно може обслуговуватись 600 користувачів, взяти участь в масових заходах ще близько 300. У зв'язку з цим значна увага приділяється створенню комфортних умов для роботи відвідувачів. Затишний сучасний інтер'єр, наявність автоматизованих робочих місць, релакс-зони, безкоштовний Wi-Fi, крім того до послуг користувачів студія звукозапису, лінгафонний кабінет – все це приваблює користувачів бібліотеки.

Модернізація бібліотечної роботи, впровадження інновацій, пошук можливостей взаємодії з партнерами, громадськістю досягається через **проектну діяльність**. Бібліотека є не лише інформаційним, освітнім та культурним центром, а й перш за все стала комунікаційним майданчиком місцевої спільноти. Саме тому з 2015 року було започатковано проект «Бібліотека: зміни...реалії...майбутнє...», направлений на посилення ролі бібліотеки як центру розвитку громади, її трансформацію у місце для вільного спілкування, творчості, самоосвіти та сімейного відпочинку, надання допомоги користувачам у вирішенні актуальних соціальних питань. Робота в проекті ведеться за трьома основними напрямками – своєрідними міні-проектами: патріотичним – «З Україною в серці», соціальними – «Шлях до успіху», «Зачаровані діти у дружньому просторі бібліотеки» та соціокультурними – «Уікенд в Гончарівці», «Літо з бібліотекою», «Арт-Підвал», «Територія цікавих зустрічей», «ТАЖ – Таврійський тиждень мистецтв/Забалка» [3].

У рамках патріотичного міні-проекту «З Україною в серці» проходять різноманітні акції та заходи, метою яких є надання допомоги людям, на долі яких вплинули трагічні події на сході України і в Криму. Серед таких заходів вже пройшли: презентація фотовиставки «Донбас – відкритий перелом» – фотохудожника Костянтина Скомороха з Луганської області; презентація книги «Ни шагу назад!» Романа Набегова – розвідника батальйону «Миротворець» патрульної служби міліції особливого призначення, який загинув під Іловайськом; урок державності «Соборна мати Україна одна на всіх, як оберіг», флешмоб до Дня вишиванки, патріотична акція «Херсонщино, підтримай солдата!», благодійний музичний вечір «З теплом у серці», благодійна акція «Подаруй книгу дитині на Сході України» та ін.

Міні-проект «Шлях до успіху» містить у собі тренінги для слухачів курсів центру зайнятості: «Грамотний тайм-менеджмент – запорука успіху», «Мої 24 години», «Мій шлях до успіху». На підтримку розвитку дітей з аутизмом

впроваджено міні-проект «Зачаровані діти у дружньому просторі бібліотеки». Для творчої молоді зі спільними ідеями та поглядами існує міні-проект «Арт-Підвал», у рамках якого проходять сучасні заходи: розважальні програми, рок-вечірки, виставки сучасного мистецтва, молодіжні тусовки. Завдяки міні-проекту «Літо з бібліотекою» бібліотека організовує змістовне дозвілля школярів, завдяки креативним заходам для дітей різних вікових категорій – пізнавальні подорожі, бібліотечні посиденьки, екологічні мандрівки, інтерактивні пізнавальні програми.

Поряд з цим існують організаційно-функціональні проекти, що націлені на створення нових структурних підрозділів в бібліотеці – Інтернет-центри, Центр для користувачів з особливими потребами, відділ нових інформаційних технологій, Центр екологічної інформації, Канадсько-український інформаційний центр, Херсонський регіональний інформаційний центр з порталом Арткавун, Херсонський центр Європейської інформації.

В освітній діяльності бібліотека позиціонує себе як майданчик отримання безкоштовних і якісних освітніх послуг: проходять семінари і мовні тренінги для викладачів англійської та німецької мов загальноосвітніх навчальних закладів області, безкоштовні курси вивчення української мови, заняття з оволодіння сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями для різних категорій користувачів, зокрема для пенсіонерів, он-лайн тренінги для бібліотекарів області.

З метою розширення меж бібліотечного простору проводяться різноманітні заходи та акції за межами бібліотеки, надаються послуги «Виїзного абонементу», впроваджено громадське радіомовлення – інтернет-радіо «Кавун» (підготовлено та викладено в мережу аудіо презентації книг Олександра Афанасьєва-Чужбинського «Нариси Дніпра», записи зустрічей з письменниками Павлом Бондаренком, Юрком Іздриком, Іриною Цілик).

Щоб представити херсонській спільноті альтернативну бібліотеку впроваджуються такі форми роботи як: бібліосутінки, бібліотечні посиденьки, ток-шоу, флешмоби, майстер-класи, квести тощо. Популяризації книги та читання сприяють інноваційні форми промоції читання, такі як: відеоролики, театралізовані флешмоби, буктрейлери, віртуальні виставки, бібліокарнавали, конкурси сімейного читання, тематичні ігри та екскурсії, рекламні акції, в т.ч. он-лайніві, та PR-заходи.

Міжнародна співпраця. Нині в бібліотеці завдяки фінансовій підтримці Посольства США в Україні, Міжнародного фонду «Відродження», Міжнародного благодійного фонду «FORCE», Посольства Королівства Норвегії в Україні, Канадсько-українського товариства приятелів України і співробітництву з міжнародними та вітчизняними громадськими організаціями створено і успішно працюють: інтернет-центр та інформаційно-ресурсний центр «Вікно в Америку» ім. Дж. П. Джонса, Канадсько-український бібліотечний центр і Центр обслуговування людей з особливими

потребами, Центр європейської інформації та Центр екологічної інформації, а також Регіональний інформаційний центр.

Насамкінець варто наголосити, що Комунальний заклад «Херсонська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Олеся Гончара» Херсонської обласної ради залишається затишним родинним колом з друзями і масою різноманітних послуг просвітницького, освітнього та дозвіллевого характеру. Міністр культури України Євгеній Миколайович Нищук, який відвідав книгозбірню в 2016 році, після знайомства з діяльністю книгозбірні зазначив, що бібліотека є одним з лідерів бібліотечної діяльності в Україні, прикладом оновлення та переформатування її призначення, справжнім соціокультурним закладом європейського рівня, в якому люди отримують цілий спектр культурного життя.

Список використаних джерел:

1. Бородіна, Г. Г. Бібліотекар за покликанням: не тільки професія, а й справжня пристрасть (пам'яті В. К. Шенфінкель) / Г.Г. Бородіна//Вісник Кн. палати. – 2007. – № 4. – С. 47 – 49.
2. Бородіна, Г. Г. Бібліотеки – ювіляри Півдня України / Г.Г. Бородіна // Вісник Кн. палати. – 2006. – № 11. – С. 29 – 32.
3. Звіт про роботу Херсонської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Олеся Гончара за 2016 рік [Текст] /відповід. Л. В. Неділько. – Херсон : ХОУНБ ім. О. Гончара, 2017. – 72 с.
4. План роботи Херсонської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Олеся Гончара на 2017 рік [Текст] /відповід. Л. В. Неділько. – Херсон : ХОУНБ ім. О. Гончара, 2016. – 33 с.

Великочий В.С.,

доктор історичних наук, декан факультету туризму, професор ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», м. Івано-Франківськ

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДНІСТЕРСЬКОГО КАНЬЙОНУ ЯК ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО КОМПЛЕКСУ: КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Івано-Франківська область розташована на заході України, межує з Чернівецькою, Львівською та Тернопільською областями і Румунією. У географії переважають рівнинні (Подільська височина), передгірські (Передкарпатський прогин) та гірські (Складчасті Карпати) ландшафти, що дрениються ріками Дністер, Прут та їх притоками.